

Av.M.Furkan Aktaş

AKTAŞ LEGAL

Diş Hekimlerinin Reklam ve Tanıtım Faaliyetleri

Yargı Kararları Özelinde Somut
Örneklerle Tetkik

Güncelleme Tarihi: Aralık 2024

Hukukumuzda Diş Hekimleri'nin yasal statüsü 1219 Sayılı Kanun'un 29.Maddesinde tanımlanmıştır. Yasa maddesine göre "Diş tabibi, insan sağlığına ilişkin olarak, dişlerin, diş etlerinin ve bunlarla doğrudan bağlantılı olan ağız ve çene dokularının sağlığının korunması, hastalıklarının ve düzensizliklerinin teşhisi ve tedavisi ve rehabilite edilmesi ile ilgili her türlü mesleki faaliyeti icra etmeye yetkilidir." şeklinde tanımlanmıştır.

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinin 8.Maddesine göre Diş Hekimi muayenahaneleri ve mesleki faaliyeti "ticarethane" olarak görülmemektedir. Bu yaklaşımın etkileri diş hekimlerinin günlük faaliyetlerinde en çok reklam, tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerinde ortaya çıkmaktadır.

Yasal normlara göre diş hekimlerinin, hasta kabul ettikleri, mesleklerini icra ettikleri, muayenehane veya daha büyük ölçekte poliklinik ya da merkezlerinde hastalarına yönelik reklam faaliyeti içerisinde olmaları kesin olarak yasaklanmış vaziyettedir.

Mevzuat tetkik edildiğinde Reklam, Örtülü Reklam, Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyeti ile Haksız Rekabet kavramlarının öne çıktığı görülmektedir.

Sağlık Mevzuatında "Reklam Kavramı" Nedir?

Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliğin 4.Maddesinin 1-d fıkrasında Reklam= "Sağlık alanındaki özel sağlık tesisleri, sağlık hizmet sunumu veya tıp meslekleri ile bağlantılı olarak; bir ürün veya hizmete talep yaratmak veya talebi artırmak ve kişileri ikna etmek amacıyla herhangi bir mecraada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla gerçekleştirilen ticari amaçlı pazarlama iletişimi niteliğindeki duyuruları" şeklinde tanımlanmıştır.

Sağlık Mevzuatında “Tanıtım ve Bilgilendirme Kavramı” Nedir?

Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliğin 4.Maddesinin 1-g fıkrasında Tanıtım ve bilgilendirme= Özel sağlık tesisleri için hasta kabul ve tedavi edilen uzmanlık dalları, adres ve iletişim bilgileri ile hizmet verilen sağlık alanıyla ilgili sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgileri, hekimler için ise mesleki ve akademik unvanı ile 1219 sayılı Kanunda belirlenen ana dal ve yan dal uzmanlıklarını, muayene gün ve saatlerini, hasta kabul ettiği zaman ve mahal bilgisini ve sunmaya yetkili oldukları sağlık hizmetiyle ilgili sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgileri içeren; yanıltıcı ve aldatıcı olmayan, insan sağlığını tehlikeye düşürmeyen, talep ve haksız rekabet ortamı yaratmayan ve reklam tanımı kapsamına girmeyen faaliyetlerini, ifade eder. Şeklinde tanımlanmıştır.

Reklam kavramı sağlık mevzuatı dışında ek olarak 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’da da tanımlanmıştır. Anılan Kanunun 61.Maddesine göre reklam= Ticari reklam, ticaret, iş, zanaat veya bir meslekle bağlantılı olarak; bir mal veya hizmetin satışını ya da kiralanmasını sağlamak, hedef kitleyi oluşturanları bilgilendirmek veya ikna etmek amacıyla reklam verenler tarafından herhangi bir mecrada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla gerçekleştirilen pazarlama iletişimi niteliğindeki duyurulardır.” Şeklinde tanımlanmıştır.

“Örtülü Reklam” Kavramı Nedir?

6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’da da tanımlanmıştır. Anılan Kanunun 61.Maddesinin 4.fıkrasına göre Örtülü Reklam “Reklam olduğu açıkça belirtilmeksizin yazı, haber, yayın ve programlarda, mal veya hizmetlere ilişkin isim, marka, logo veya diğer ayırt edici şekil veya ifadelerle ticari unvan veya işletme adlarının reklam yapmak amacıyla yer alması ve tanıtıcı mahiyette sunulması örtülü reklam olarak kabul edilir. Her türlü iletişim aracında sesli, yazılı ve görsel olarak örtülü reklam yapılması yasaktır.” şeklinde tanımlanmıştır.

Sağlık Mevzuatında “Haksız Rekabet” Kavramı Nedir?

Sağlık mevzuatında doğrudan Haksız Rekabet kavramı düzenlenmemiştir. Bu kavram hukukumuzda Türk Ticaret Kanunu’nun 54.Maddesinin 2.fıkrasında düzenlenmiş olup maddeye göre “(2) Rakipler arasında veya tedarik edenlerle müşteriler arasındaki ilişkileri etkileyen aldatıcı veya dürüstlük kuralına diğer şekillerdeki aykırı davranışlar ile ticari uygulamalar haksız ve hukuka aykırıdır.” şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı yasanın 55.Maddesi hangi davranışların haksız rekabet oluşturacağını detaylıca düzenlemekte olup kıyas yoluyla sağlık mevzuatına uygulanan kısmı yasanın 55/1-e fıkrasında “e) iş şartlarına uymamak; özellikle kanun veya sözleşmeyle, rakiplere de yüklenmiş olan veya bir meslek dalında veya çevrede olağan olan iş şartlarına uymayanlar dürüstlüğü aykırı davranmış olur.” şeklindedir.

Genel olarak reklam ve bilgilendirme faaliyeti arasındaki farklar şöyle belirtilebilir:

Reklam	Tanıtım ve Bilgilendirme
Bir ürün veya hizmete talep yaratmak veya talebi arttırmak veya kişileri ikna etmek amacıyla yapılır	Bilgilendirme, Hizmet verilen sağlık alanıyla ilgili Sağlık koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgileri paylaşmak amacıyla yapılabilir.
Herhangi bir mecrada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla gerçekleştirilebilir.	Tanıtlımlarda Hekimin mesleki ve akademik unvanına yer verilebilir.
Ticari amaçlı olmak zorundadır.	Tanıtlımlarda Muayene gün ve saatlerini, hasta kabul ettiği zaman ve mahal bilgisine yer verilebilir.
Duyuru içerisinde isim, Logo, Marka gibi ayırt edici bilgilere yer verilmelidir.	Bilgilendirme, yanıltıcı ve aldatıcı olmayan, insan sağlığını tehlikeye düşürmeyen, talep ve haksız rekabet ortamı yaratmayan ve reklam tanımı kapsamına girmeyecek şekilde yapılmalıdır.
	Haksız rekabet oluşturmamalıdır.

Bir hekimin yazılı ve görsel mecralarda ki mesleki faaliyetinin reklam faaliyeti kapsamına girip girmediği esasen “**kamu yararına**” göre belirlenmektedir. Ancak, hekimin yazılı ve görsel mecralarda kamu yararına faaliyet göstermek suretiyle paylaştığı bilgilendirici içerik nedeniyle potansiyel hasta üzerinde ilgili hekimin bilgili, donanımlı, tecrübeli vb. olduğuna dair intiba oluşması doğal bir neticedir. Burada hekim, şahsına ait veya faaliyetini icra ettiği muayenehane, poliklinik, merkezin; isim, marka, logo, telefon, adres vb bilgilerine paylaşımında yer vermese bile ilgili hastanın, hekime ulaşması günümüz şartlarında oldukça kolaydır. Bu durum pek tabi hekimin hasta sayısını arttıran doğal bir sonuçtur.

Mevzuatın kendi içerisindeki açmazı da burada ortaya çıkmaktadır. Esasen hastalara açıktan, göstere göstere, ticari bir mal veya hizmet satılıyormuş gibi intiba uyandıracak faaliyetlerin yasaklandığı, hekimlik mesleğinin vakarı, onuru ve kutsiyeti gerekçesiyle yapılan hizmetin ticari bir faaliyet olmadığının somutlaştırılmaya çalışıldığı, bunun da oldukça subjektif bir değerlendirme içerdiği, görülmektedir.

Ancak hekimin mesleğini ifa edebilmek için hastaya ihtiyacı olduğu, hastanın hekime ulaşabilmesi için hekimin kendisi hakkında makul ölçekte reklam ve bilgilendirme yapabilir olması gerektiği, kendisini övmesi, uzmanlıklarına ve tecrübelerine gerçeğe uygun olması şartıyla yer vermesinin hastaların da yararına olduğu, kanaatindeyim.

Yargının Somut Örneklere Göre Reklam ve Tanıtım Faaliyetlerine Bakış Açısını İnceleme:

Öncesi ve Sonrası Görsel Paylaşımları ve Yorumlar Hakkında=

T.C. Danıştay Sekizinci Daire Esas No : 2022/549 Karar No : 2024/1480 nolu kararında özetle diş hekimi kendisine ait özel muayenesinde tedavi uyguladığı hastaların tedavi öncesi ve sonrası görüntülerini, uygulamanın yapılış anının görüntülerini çeşitli açıklamalarda bulunarak video görseli, karşılaştırmalı fotoğraf görseli olarak facebook, instagram hesabı ve web sitesinde yorumlara açık bir şekilde paylaşmasının mevzuata aykırı olduğu iddiasıyla şikayet edilmiş, şikayet uyarınca ilgili hekime idari para cezası verilmiş ve hekim dayanak mevzuat ile para cezasının iptali amacıyla iptal davası açmıştır. Dosyayı gören Danıştay 8.Dairesi davacı diş hekiminin sosyal medya hesaplarında yer alan yorumlara açık diş tedavi öncesi ve sonrasına ilişkin görüntü ve paylaşımların reklam unsuru içerdiği, belli bir alanda verilen sağlık hizmetinin ticari bir niteliğe büründürülerek talep oluşturmaya yönelik olduğu, diğer diş hekimleri ve sağlık kuruluşları aleyhine haksız rekabet oluşturduğu, gerekçesiyle diş hekimi aleyhine davayı reddetmiştir.

Hükümde öne çıkan unsurlar, 2023 yılında yürürlüğe giren Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım Ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliğinin 7.Maddesinde belirtilen hususların tekrarıdır:

- * Yapılan tanıtım ve bilgilendirmelerinde; tedavinin etkilerini kıyaslayıcı ve talep oluşturan nitelikte **öncesi ve/veya sonrası görsellerin bulunması yasaktır.**
- * Tanıtım ve bilgilendirmede kullanılacak video ve fotoğraflarda yanıltıcı makyaj, değişiklik veya düzeltme uygulanamaz.
- * Hasta yorumları veya teşekkür ilanı anlamına gelecek ifadeler paylaşılamaz. Görsel içeriklere ait paylaşımların tamamen yoruma kapatılması zorunludur.
- * Paylaşılan görsel içerikler sponsorlu olarak ya da ücret verilerek yayınlatılamaz.
- * Diğer sağlık meslek mensuplarından veya sağlık kuruluşlarından daha üstün veya daha iyi olduğu izlenimini vermeye yönelik olarak bölge, mekân, tıbbi cihaz, donanım, araç, gereç veya personel yahut benzeri herhangi bir unsur ile ilgili görsel paylaşılamaz.

Yargının Somut Örneklerle Göre Reklam ve Tanıtım Faaliyetlerine Bakış Açısını İnceleme:

Gazete İlanları Hakkında =

T.C. DANIŞTAY 8. Daire Esas No: 2003/5300 Karar No: 2004/3077 Karar Tarihi: 28-06-2004 nolu kararında özetle T.... adlı özel sağlık kuruluşunun sorumlu hekimi olan davacıya, Hürriyet Gazetesinin Yurt dışı baskısının 23.06.2001 günlü nüshasında yayımlanan ilanda davacının sorumlu hekimi olduğu T... isimli özel polikliniğin Hürriyet Gazetesi Avrupa baskısına verilen ilanlarının reklam içerikli olduğu ve ilanda gerek klinikte yapılan tedavinin sonuçları gerekse ücreti hakkında verilen bilgilerin kliniği övücü ve hastaları yönlendirici nitelik taşıdığı gerekçesiyle hekime para cezası verilmesine yönelik işlemin onaylanmasına karar verilmiştir.

T.C. DANIŞTAY 8. Daire Esas No: 2008/9568 Karar No: 2012/4062 Karar Tarihi: 31-05-2012 nolu kararında özetle “davacının mesul müdürlüğünü yaptığı sağlık kuruluşu tarafından hazırlanan web sitesinde talep yaratmaya yönelik reklam içeren ifadelere yer verildiği gerekçesi ile ilanın içeriği nedeniyle reklam ve haksız rekabet niteliği taşıdığı, bu ilanın, reklam unsuru içermekte olduğu, belli bir alanda verilen sağlık hizmetinin ticari bir niteliğe büründürülerek alıntısı yapılan Yasal ve düzenleyici kuralların ihlali sonucunu doğurduğu görülmektedir” denilmektedir.

Yargının Somut Örneklere Göre Reklam ve Tanıtım Faaliyetlerine Bakış Açısını İnceleme:

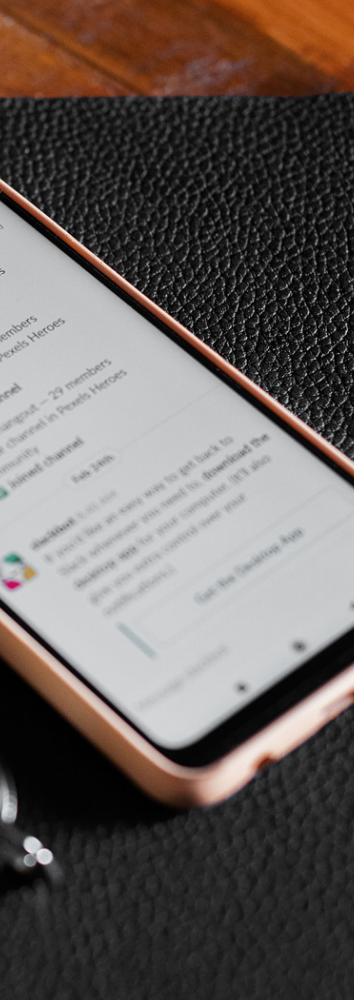

Sloganlar ve Övücü Metinler Hakkında=

T.C. DANIŞTAY 8. Daire Esas No: 2010/8642 Karar No: 2015/2002

Karar Tarihi: 18-03-2015 nolu kararında özetle " davacının mesul müdürlüğünü yaptığı Özel Dentistanbul Hastanesinin 8.2.2005 tarihli On Air Dergisinde yer alan " Özel Dentistanbul Diş Hastanesi" "sağlıklı bir toplum için önce insan" başlıklı reklamın içeriğinde yer alan "Türkiye'de bir ilk", "..huzurlu ortam..", "Ferah ve modern giriş katı", Çocuklar da düşünülmüş", "Diş hekimi korkusuna son", "Modern teknoloji ve tıbbın son aşamasında" şeklindeki içeriğin reklam ve haksız rekabet niteliği taşıdığından bahisle dava konusu işlemin tesis edilmiş olduğu, Davacıya para cezası verilmesine konu teşkil eden ve dosya içinde yer alan söz konusu ilanının incelenmesinden; bu ilanının, reklam unsuru içermekte olduğu ve haksız rekabet niteliği taşıdığı anlaşılmakla, belli bir alanda verilen sağlık hizmetinin ticari bir niteliğe büründürülerek alıntısı yapılan Yasal ve düzenleyici kuralların ihlali sonucunu doğurduğu" denilmektedir.

Yargının Somut Örneklerle Göre Reklam ve Tanıtım Faaliyetlerine Bakış Açısını İnceleme:

İrtibat Bilgilerine Yer Verilmesi Hakkında=

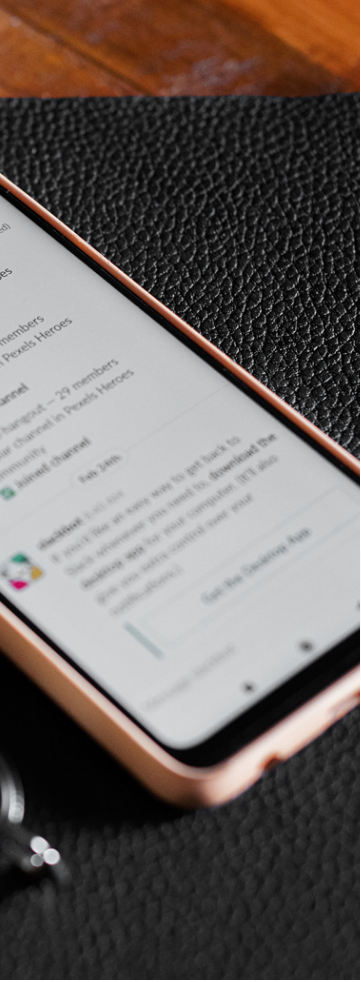
T.C. DANIŞTAY 8. Daire Esas No: 2012/823 Karar No: 2015/755

Karar Tarihi: 12-02-2015 nolu kararında özetle davacının katıldığı televizyon programına ait konuşma metni ile diğer bilgi ve belgelerin incelenmesinden, davacının muayenesinde kullanılan cihazların en son teknolojiye sahip olduğu, yarım saat gibi bir süre zarfında 14 adet implant uyguladıklarını, muayenelerine gelen 103 yaşındaki yaşlı hastaya da aynı tedaviyi uygulayabildiklerini ifade ettiği, canlı yayın esnasında davacıya ait muayenenin telefon numarasının irtibat kurma amacıyla alt yazı olarak ekrana getirildiği dikkate alındığında, söz konusu hususların bilgilendirme amacını aşarak bilinirlik yaratma ve talep oluşturmaya yönelik olduğu, hastaların ilgisini çekme maksadıyla son teknolojilerin kullanılarak tedavilerin uygulandığının anlatıldığı, davacının eylemlerine uyan kınama cezası ile tecziyesine ilişkin dava konusu işlemin hukuka uygun olduğu denilmektedir.

T.C. DANIŞTAY 8. Daire Esas No: 2012/6138 Karar No: 2015/4245 Karar Tarihi: 05-

05-2015 nolu kararında özetle ".... Tıp Merkezi'ne bağlı ağız ve diş sağlığı sunan Ağız ve Diş Sağlığı biriminde tek diş hekimi olarak çalışan davacının,Anaokulu'nda yapılan ağız ve diş taramasına katıldığı ve diş taraması faaliyeti sırasında üzerinde ".... Ağız Diş Sağlığı" ve "Tahsin Özbek Tıp Merkezi" anteti bulunan merkezin krokisinin yer aldığı ve anaokulu öğrencisi adına düzenlenmiş tedavi planlaması formülü ile aynı merkezin logosu ve krokisi, merkezde hizmet veren doktor ve branşlarının yazıldığı kartvizit, yine arkasında diş merkezinin krokisinin yer aldığı diş hekimine ait kartvizit ile diş sağlığı birimine ait broşürün dağıtıldığı, mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil edecek şekilde reklam mahiyeti taşıdığı, sağlık biriminin ve davacının reklamını yapma amacıyla dağıtıldığı" belirtilmektedir.

Yargının Somut Örneklere Göre Reklam ve Tanıtım Faaliyetlerine Bakış Açısını İnceleme:

İrtibat Bilgilerine Yer Verilmesi Hakkında=

T.C. DANIŞTAY 8. Daire Esas No: 2017/5702 Karar No: 2020/5787 Karar Tarihi: 17-12-2020 nolu kararında özetle "broşürün incelenmesinden; söz konusu broşürde yer alan "... Kurucumuz Diş Hekimi Mustafa Tuncer'in kendine yapılmayacak tedaviyi başkasına yapmama prensibi ile yola çıktığı bu süreçte, diş hekimi M...T... Diş Klinikleri teknolojinin, 13 yıllık tecrübe ve bilgi birikiminin ışığında gelişmeye, yenilenmeye ve genişlemeye devam ederek hizmet kalitesinin gün geçtikçe artırmaktadır..." şeklindeki ifadeler reklam unsuru içermekte olup, belli bir alanda verilen sağlık hizmetinin ticari bir niteliğe büründürülerek talep oluşturmaya yönelik olduğu, dolayısıyla alıntısı yapılan Yasal ve düzenleyici kuralların ihlali sonucunu doğurduğu" belirtilmektedir.

T.C. DANIŞTAY 15. Daire Esas No: 2015/6917 Karar No: 2015/5437 Karar Tarihi: 18-09-2015 nolu kararında özetle "2008 yılında Fatih Akdeniz Caddesi üzerinde açılışı gerçekleşen F.. H..., 750 m2 lik bir alanda ağız ve diş sağlığı polikliniği olarak hizmet vermektedir. (...) Pedodonti hekimimiz Dr. ...çocuk diş tedavilerini gerçekleştirmektedir.

Çocuklara özel hazırlanmış kliniğimizde uzman tarafından tedavi olan çocuklar için özel olarak hazırlanmış oyun alanımız da bulunmaktadır. Pedodonti Kliniğimizde uygulanan koruyucu diş hekimliği hizmetlerimiz hakkında bilgi almak için bizi arayınız. Cerrahlarımız haftanın 6 günü hizmet vermeye devam etmektedir. Ağız, diş ve çene cerrahlarımız pazartesi cumartesiye haftanın 6 günü 10:00-19:00 saatleri arasında hizmet vermektedir. Protez uzmanımız Dr. ... hizmete başlamıştır. Tüm protez ve kaplama uygulamaları Protez Kliniğimizde başarıyla uygulanmaktadır. Ortodonti Kliniğimizde Dr... hizmetinizdedir. Çapraşık diş tedavileri olarak bilinen tel tedavisi görünmez diş teli olarak bilinen "Invisalign" tedavisi kliniğimizde başarıyla gerçekleştirilmektedir. Hizmetlerimiz, genel diş tedavileri, ağız diş ve çene cerrahisi, protez tedaviler, pedodonti, periodontoloji, endodonti, ortodonti, beyazlatma, lazerle diş tedavileri, kuruluşumuzun 10. yılına özel Fatih şubemiz yenilenen yüzüyle hizmetinizde..." şeklindeki ifadelerin talep yaratıcı ve anılan kuruluşa yönlendirme yapan nitelikte olduğu, kuruluşa ait görsellere yer verilerek, kuruluşun faaliyetlerine ticari bir görünüm kazandırıldığı" belirtilmektedir.

■ Çalışmada Yer Verilen Mevzuat Hükümleri

■ 1219 Sayılı Yasa Hükümleri=

Madde 24 - İcrayı sanat eden tabipler hasta kabul ettikleri mahal ile muayene saatlerini ve ihtisaslarını bildiren ilanlar tertibine mezun olup diğer suretlerle ilan, reklam ve saire yapmaları memnudur.

Madde 40 - İcrayı sanat eden diş tabipleri ve dişçiler hasta kabul ettikleri mahal ile muayene saatlerini bildiren ilanlar tertibine mezun olup diğer suretlerle reklam ve saire yapmaları memnudur.

■ Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi (TÜZÜK)

Madde 8 - Tabiplik ve diş tabipliği mesleklerine ve tedavi müesseselerine, ticari bir veçhe verilemez. Tabip ve diş tabibi, yapacağı yayınlarda tababet mesleğinin şerefini üstün tutmaya mecbur olup, her ne suretle olursa olsun, yazılarında kendi reklamını yapamaz. Tabip ve diş tabibi, gazetelerde ve diğer neşir vasıtalarında, reklam mahiyetinde teşekkür ilanları yazdıramaz.

Madde 9 - Tabip ve diş tabibi, gazete ve sair neşir vasıtaları ile yapacağı ilanlarda ve reçete kağıtlarında, ancak ad ve soyadı ile adresini, Tababet İhtisas Nizamnamesine göre kabul edilmiş olan ihtisas şubesini, akademik ünvanını ve muayene gün ve saatlerini yazabilir. Muayenehane kapılarına veya binaların dışına asılacak tabelaların ebadı ve adedi, mahalli tabip odaları tarafından tesbit edilebilir. Tabipler ve diş tabipleri, tabip odalarının bu husustaki kararlarına riayet etmekle mükelleftirler. Tabelalarda en çok iki renk kullanılabilir. Işık verici vasıtalarla tabelaları süslemek yasaktır.

■ Çalışmada Yer Verilen Mevzuat Hükümleri

■ Türk Tabipleri Birliği Kanunu

MADDE 28- Maddesinin d fıkrası

d) Sinema, radyo, müstahdemler veya sair yazılı ve sözlü vasıtalarla reklam yapılmasını, önlemek

■ Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım Ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

d) Reklam: Sağlık alanındaki özel sağlık tesisleri, sağlık hizmet sunumu veya tıp meslekleri ile bağlantılı olarak; bir ürün veya hizmete talep yaratmak veya talebi artırmak ve kişileri ikna etmek amacıyla herhangi bir mecraada yazılı, görsel, işitsel ve benzeri yollarla gerçekleştirilen ticari amaçlı pazarlama iletişimi niteliğindeki duyuruları,

g) Tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri: Özel sağlık tesisleri için hasta kabul ve tedavi edilen uzmanlık dalları, adres ve iletişim bilgileri ile hizmet verilen sağlık alanıyla ilgili sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgileri, hekimler için ise mesleki ve akademik unvanı ile 1219 sayılı Kanunda belirlenen ana dal ve yan dal uzmanlıklarını, muayene gün ve saatlerini, hasta kabul ettiği zaman ve mahal bilgisini ve sunmaya yetkili oldukları sağlık hizmetiyle ilgili sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgileri içeren; yanıltıcı ve aldatıcı olmayan, insan sağlığını tehlikeye düşürmeyen, talep ve haksız rekabet ortamı yaratmayan ve reklam tanımı kapsamına girmeyen faaliyetlerini, ifade eder.

Çalışmada Yer Verilen Mevzuat Hükümleri

Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım Ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik

MADDE 5 - (1) Sağlık hizmet sunumunda örtülü veya açık reklam yapılması ve yaptırılması yasaktır. Aşağıdaki ilke ve esaslara uyulması kaydıyla tanıtım ve bilgilendirme yapılabilir:

a) Tanıtım ve bilgilendirmelerde, genel ahlaka, tıbbi deontoloji ve meslek etiği kurallarına uyulması zorunludur.

b) Sağlık hizmet sunumu ile ilgili bilgilendirmeler, sadece konusunda hukuken yetkili sağlık meslek mensupları tarafından yapılabilir.

c) Sağlık tesislerinin hasta tedavi ettiği uzmanlık dallarından başka hastaları kabul ve tedavi ettiği intibaini uyandıracak şekilde halkı yanıltan, yanlış yönlendiren, kişi ve toplum sağlığını tehlikeye düşüren, talep ve haksız rekabet ortamı yaratan tanıtım ve bilgilendirme yapılamaz.

ç) Tanıtım ve bilgilendirmelerde; sağlık meslek mensubu tarafından yapılsa dahi, doğruluğu bilimsel ve klinik olarak kanıtlanmamış, yerleşik tıbbi metot haline gelmemiş, Bakanlıkça tıbbi işlem olarak tanımlanıp düzenlenmemiş tıbbi ve tedavi yöntemleri hakkında açıklamalara yer verilemez, bu yöntemlerle hastalıkların tedavi edildiği veya tedaviye yardımcı olduğuna dair ifadeler kullanılamaz.

d) Tanıtım ve bilgilendirmeler; sağlık tesisleri için hasta kabul ve tedavi edilen uzmanlık dalları, adres ve iletişim bilgileri ile hizmet verilen sağlık alanıyla ilgili sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgiler, hekim ve dış hekimleri için ise 1219 sayılı Kanun ile belirlenen ana dal ve yan dal uzmanlıkları, akademik unvan, muayene gün ve saatleri, hasta kabul ettiği zaman ve mahal bilgisi ve hizmet verilen sağlık alanıyla ilgili sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikteki bilgiler ile sınırlıdır.

e) Tanıtım ve bilgilendirmelerde; 1219 sayılı Kanunda yer alan ana dal ve yan dal uzmanlığı dışında uzmanlık unvanı yazılamaz ve kullanılamaz.

Çalışmada Yer Verilen Mevzuat Hükümleri

Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım Ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik

MADDE 5 – (1)

f) Hastaların sağlık hizmetine yönelik teşekkür ilanında bulunduğu dair izlenim oluşturacak faaliyetlerde bulunulamaz.

g) Tanıtım ve bilgilendirmeler, hastayı sağlık meslek mensubuna veya sağlık kuruluşuna doğrudan veya dolaylı biçimde yönlendirecek içerikte olamaz.

ğ) Tıbbi yardım hizmetleri, genel sağlık kontrolü (check-up), sağlık taraması, danışmanlık, bilgilendirme gibi sebeplerle aracı kuruluş, yayın ve iletişim kanalları vasıtasıyla belirli bir sağlık meslek mensubuna ve sağlık kuruluşuna yönlendirme yapılamaz.

h) Bilimsel terimler, araştırma sonuçları veya bilimsel yayınlardan yapılan alıntı ve istatistiki veriler gerçekte olduklarından farklı sonuçlar doğuracak biçimde sunulamaz.

ı) Sağlık hizmetine konu olan mal veya hizmetin diğerlerinden farklı ya da daha üstün olduğu algısı oluşturacak biçimde insanların güvenini kötüye kullanan ya da bilgi eksikliğini istismar eden tanıtım ve bilgilendirme yapılamaz.

i) İnternet sitelerindeki bilgilendirmenin son güncelleme tarihi ile internet sitesi editörüne ulaşılabilecek iletişim bilgileri açıkça belirtilir.

j) İnternet arama motorlarına sağlık tesisleri ve hekimler tarafından kayıt yaptırılabilir. Ancak, kullanılacak anahtar kelimeler ve arama motorlarında çıkan sonuç sayfasında yer alan tüm bilgiler bu Yönetmelikteki ilkelere aykırı olamaz.

k) Kişilerin bilgi ve rızaları olmaksızın kişisel telefonları aranamaz, mektup, kısa ileti, elektronik posta ve sosyal paylaşım araçları vasıtasıyla ileti gönderilerek reklam ve tanıtım yapılamaz.

l) Sağlık hizmetleri; özendirme, çekiliş ve hediye gibi pazarlama amaçlı sunulamaz ve bu amaca yönelik reklam, tanıtım ve bilgilendirme yapılamaz.

(2) Sosyal paylaşım ve internet sitelerinde yapılan tanıtım ve bilgilendirmelerde bu Yönetmelikte öngörülen ilkelere uyulması zorunludur. Bu ilkelere aykırı olarak tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerinde bulunanlar ile paylaşanlar aynı derecede sorumludur.

Çalışmada Yer Verilen Mevzuat Hükümleri

Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım Ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik

MADDE 7 - (1) Sağlık meslek mensupları ve sağlık tesislerinin, sundukları sağlık hizmetleri ile ilgili yapacakları tanıtım ve bilgilendirmelerinde; tedavinin etkilerini kıyaslayıcı ve talep oluşturan nitelikte öncesi ve/veya sonrası görsellerin bulunması yasaktır. Aşağıdaki ilke ve esaslara uyulması şartıyla görsel içerik kullanılabilir:

a) Paylaşılacak görsel içeriklerde; genel ahlak kurallarına aykırı, kamu sağlığı ile esenliğine tehdit oluşturan, kişi hak ve hürriyetlerini zedeleyen, hastanın özel ya da sosyal yaşamını istismar edici, toplumu endişeye sevk edici veya yanıltıcı biçimde görüntü ve ifadelere yer verilemez.

b) Hastaya ait görsel içeriklerin kullanılabilmesi için hastanın kendisinin, küçük veya mahcur ise veli veya vasisinin açık rızasının alınması ve Hasta Hakları Yönetmeliğine uyulması şarttır. Açık rıza alınırken EK-1 de yer alan Görsel İçerik Kaydetme ve İşleme Onam Formu kullanılır.

c) Hasta, paylaşılacak görsel içeriği önceden görme hakkına sahiptir. Görsel paylaşım izni, hastanın kendisinin, küçük veya mahcur ise veli veya vasisinin isteği üzerine herhangi bir usul ve şarta bağlanmaksızın her zaman geri çekilebilir. Hastanın geri çekme talebini sağlık tesisi veya ilgili sağlık meslek mensubu derhal işleme almak ve sonuçlandırmakla yükümlüdür.

ç) Görüntü paylaşım izni vermeyen hastalara, tanı ve tedavi uygulamalarında ve alınacak bedellerde herhangi bir değişiklik olmayacağı bilgi ve güvencesinin verilmesi zorunludur.

d) Görsel içeriklerinin kullanılabilmesi için alınan izin karşılığında hastaya herhangi bir ödeme ya da indirim yapılamaz, hediye verilemez.

e) Tanıtım ve bilgilendirmede kullanılacak video ve fotoğraflara ait ortamların, kullanılan tekniklerin gerçeğine aykırı olmaması, yanıltıcı makyaj olmaksızın görüntülenmesi zorunludur. Görsel içerikler üzerinde sonradan teknolojik değişiklik veya düzeltme uygulanamaz. Görsel içeriklerde işlem tarihi ve görselin görüntülendiği tarihin belirtilmesi zorunludur.

■ Çalışmada Yer Verilen Mevzuat Hükümleri

■ Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım Ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik

MADDE 7 - (1)

f) Başka mecralarda yapılmış olsa dahi görsel içeriklere ilişkin yapılan hasta yorumları veya teşekkür ilanı anlamına gelecek ifadeler paylaşılamaz. Görsel içeriklere ait paylaşımların tamamen yoruma kapatılması zorunludur.

g) Ameliyat veya tıbbi girişim esnasında ve ameliyathanede hasta görüntüsü paylaşılamaz.

ğ) Genel ahlak kurallarına aykırılık teşkil edecek şekilde vücudun mahrem bölgelerine ait görsel içerikler paylaşılamaz.

h) Görsel içerikli paylaşımlar, sağlık tesisi veya ilgili sağlık meslek mensubunun kendisi tarafından yapılmak zorundadır. Bu paylaşımların başkaları tarafından yapılmış olması ilgili sağlık tesisi veya sağlık meslek mensubunun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

ı) Paylaşılan görsel içerikler; yazılı, görsel basın, sosyal medya platformları, internet siteleri gibi mecralarda sponsorlu olarak ya da ücret verilerek yayınlatılamaz.

i) Sağlık meslek mensubu veya sağlık kuruluşunun, diğer sağlık meslek mensuplarından veya sağlık kuruluşlarından daha üstün veya daha iyi olduğu izlenimini vermeye yönelik olarak bölge, mekân, tıbbi cihaz, donanım, araç, gereç veya personel yahut benzeri herhangi bir unsur ile ilgili görsel paylaşılamaz.

■ Çalışmada Yer Verilen Mevzuat Hükümleri

■ HEKİMLİK MESLEK ETİĞİ KURALLARI

Ticari Amaç ve Reklam Yasağı

Madde 11–Hekim, mesleğini uygularken reklam yapamaz, ticari reklamlara araç olamaz, çalışmalarına ticari bir görünüm veremez; insanları yanıltıcı, paniğe düşürücü, yanlış yönlendirici, meslektaşlar arasında haksız rekabete yol açıcı davranışlarda bulunamaz. Hekim, yayın araçlarıyla yapacağı duyurularda varsa, Tababet Uzmanlık Tüzüğü'ne göre kabul edilmiş olan uzmanlık alanını, çalışma gün ve saatlerini bildirebilir. Tabela ve benzeri tanıtım araçlarının biçim ve boyutları yerel tabip odası tarafından saptanır

Sonuç olarak,

Diş hekimlerinin tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerinin yargı eliyle yapılan denetimlerinde yargı makamı, “şekilci” davranmakta, mevzuatın “meslek onuru, vakarı” ile “kamu yararına” yönelik vurguları yargı makamlarınca tetkik edilmemekte, mevzuatta yer alan katı şekil kuralları üzerinden karar verilmektedir.

Ancak, bir hekim meslek onuruna yaraşır şekilde, faaliyetini ve uzmanlığını öne çıkartmak amacıyla günümüz imkanlarından faydalanabilir olmalıdır.

AKTAŞ LEGAL

furkan@aktaslegal.com

0532 013 89 23

Tercüman Sit. A9 Blk K.16 D.66

Cevizlibağ Zeytinburnu İstanbul